

Nr 1254

Av herr **Werner m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 136,
med förslag till lag om ändring i giftermålsbalken, m. m.

(Lika lydande med motion nr 983 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 136 med förslag om ändring i giftermålsbalken behandlas bl. a. medlingsinstitutet. Medlingen är — som departementschefen framhåller — ett av de instrument som samhället förfogar över när det gäller att förebygga onödiga skilsmässor. I själva verket framstår medlingen numera — vid sidan av den kommunala och enskilda rådgivningen — som samhällets enda möjlighet att ge råd och hjälp åt äkta makar i en för deras äktenskap besvärlig situation. Att föreliggande proposition i enlighet med familjerättskommitténs tidigare förslag ger medlingsinstitutionen en i vissa avseenden förstärkt ställning är därför mycket tillfredsställande.

Någon mera vittgående reformering av medlingsinstitutet anser departementschefen dock ej nödvändig i samband med denna till sin karaktär begränsade översyn av giftermålsbalken. På en mycket viktig punkt ter sig dock den aktuella lagstiftningen otidsenlig, vilket snarast med tanke på rörligheten i samhället borde föranleda åtgärd. Enligt giftermålsbalken 14 kap. 1 § »äger make påkalla medling av präst i församling av Svenska Kyrkan, där makarna eller endera är kyrkobokförd . . .» Att på detta sätt direkt begränsa makarnas möjlighet att själva — obundna av kommun eller församlingsgränser — välja medlare inskränker medlingsinstitutionens möjligheter att nå önskad effekt.

Att söka medling i äktenskapet måste framstå som ett besvärande och för kontrahenterna ofta psykologiskt smärtsamt initiativ. Kanske vänder de sig då helst till en person som de har särskild anledning att känna förtroende för. I andra fall är anonymiteten av särskilt värde varför de önskar kontakt med helt utomstående medlare. I båda fallen kan medlingsinstitutets nuvarande begränsning till den egna kommunen eller församlingen direkt motverka dessa naturliga önskemål.

I städer med flera församlingar upplevs inte församlingsgränsen som något definitivt i kyrkligt avseende. Församlingsgemenskapen är till stor del en intressegemenskap kring den ursprungliga församlingsskyrkan. Vid flyttning inom staden bryter man som regel inte kontakterna med den gamla församlingen utan upprätthåller dessa även då man av personliga skäl önskar rådgöra med utomstående i egna angelägenheter.

Medlingen är en typisk situation där det kan vara av avgörande betydelse att man blir betjänad där man känner sig hemma och där medlaren på grund av tidigare kontakt rimligen har största möjligheten att bli till hjälp.

Av i stort sett samma skäl som ovan åberopats då det gäller medling av präst bör det vara möjligt att även söka borgerlig medlare utanför den egna kommunen.

Med stöd av ovanstående hemställas,

att riksdagen vid behandling av proposition nr 136 måtte antaga det till propositionen fogade lagförslaget med den ändring att 14 kap. 1 § erhåller följande lydelse:

Make äger påkalla medling, om söndring uppstått i äktenskapet eller om tvist eljest uppkommit, som stör samlevnaden mellan makarna.

Behörig att medla är:

1. Präst i församling av svenska kyrkan.
2. Vigselförrättare inom annat trossamfund än svenska kyrkan, om makarna eller endera tillhör samfundet.
3. I särskild ordning utsedd borgerlig medlare.

När skäl föreligger därtill, äger rätten i den ort, där makarna eller endera är bosatt, på makes begäran utse särskild medlare.

Stockholm den 28 oktober 1968

Mårten Werner (h)

Ingrid Sundberg (h)

Allan Åkerlind (h)

Astrid Kristensson (h)

Filip W. Fridolfsson (h)

i Stockholm
